

Dendrokronologisk Laboratorium

NNU rapport 8, 1997

ØM KLOSTER, ÅRHUS AMT

Århus Universitet, Institut for Middelalderarkæologi.

Indsendt af Hans Krongaard Kristensen.

Undersøgt af Orla Hylleberg Eriksen.

NNU j.nr. A6029

Stolper fra kanal

16 prøver af *Quercus* sp., eg, er undersøgt. Seks er dateret. 11 havde splint bevaret, heraf fire med fuld splint og tre med bark. De daterede prøver kan relateres til to tidsperioder:

1. periode består af x906 og x911. Årringskurverne fra de to prøver kan sammenregnes til en middelkurve på 294 år. Yngst bevarede årring dannet i 1312 (x911 har 19 splintår), hvilket angiver en datering til ca. 1313.

2. periode består af x909, x914, x918 og x931. Årringskurverne fra de 4 prøver kan sammenregnes til en middelkurve på 135 år. Yngst bevarede årring dannet i 1494 (x914 har barkring — vinterfældning), hvilket angiver på en datering til 1494/95.

Årringskurverne fra prøverne x200, x912 og x915 kan synkroniseres og sammenregnes til en "flydende" middelkurve på 47 år, hvilket angiver at træerne, som prøverne stammer fra, er fældet på samme tid.

Til dateringen er anvendt referencekurver fra Danmark, Slesvig-Holsten og Sverige.

Splintstatistik: Bonde, upubl.

Vedbestemmelser:

Rund stolpe x913 — *Fagus* sp., bøg. det. Thomas S. Bartholin. Prøven var indsendt til dendroundersøgelse, men opgivet, da det viste sig, at den var af bøg. Envidere var prøven meget smalringet ca. 140 år på 5 cm. Dette karakteristika sammenholdt med prøvens udseende iøvrigt, antyder at den *kan* stamme fra en gren. Dette mindsker anvendeligheden til dendrokronologisk undersøgelse.

Prøver indsendt til vedbestemmelse:

Planke fra kanalens vestside x919 — *Fagus* sp., bøg.

Planke fra kanalens østside x920 — Fagus sp., bøg.
Planke fra kanalens ældre forløb x929 — Fagus sp., bøg.
det. Claus Malmros.

60650019

Prøve mærket SBM 484 x 200 (undersøgt i 1994, cfr. rapportblad)
39 år, heraf 14 splintår (bark). Ikke dateret.

60650029

Prøve mærket SBM 484 x 201 (undersøgt i 1994, cfr. rapportblad)
34 år, heraf 19 splintår (bark). Ikke dateret.

60650039

Firkantet stolpe x906
274 år, kun kerneved.
1019-1292 e.Kr., efter ca. 1310 e.Kr.

60650049

Firkantet stolpe x907
79 år, heraf 4 splintår. Ikke dateret.

60650059

Rund stolpe x908
58 år, heraf 14 splintår (fuld splint — sommerfældning). Ikke dateret.

60650069

x909 (firkantet stolpe)
94 år, kun kerneved.
1363-1456 e.Kr., efter ca. 1475 e.Kr.

60650079

Firkantet stolpe x910
57 år, heraf 19 splintår. Ikke dateret.

60650089

Firkantet stolpe, ældre kanal? x911
204 år, heraf 19 splintår.
1109-1312 e.Kr., ca. 1313 e.Kr.

60650099

Rund stolpe x912
47 år, heraf 15 splintår (bark — vinterfældning). Ikke dateret.

60650119

Firkantet stolpe x914
135 år, heraf 20 splintår (fuld splint — vinterfældning).
1360-1494 e.Kr., 1494/95 e.Kr.

60650129
Rund stolpe x915
42 år, heraf 15 splintår. Ikke dateret.

60650139
Planke x916
54 år, kun kerneved. Ikke dateret.

60650149
Firkantet stolpe x917
71 år, heraf 23 splintår (fuld splint — det kan ikke afgøres, om det er vinter- eller sommerfældning). Ikke dateret.

60650159
Firkantet stolpe x918
129 år, heraf 23 splintår. (fuld splint — sommefældning).
1366-1494 e.Kr., 1494 e.Kr.

60650169
Løsfunden planke x931
65 år, kun kerneved.
1383-1447 e.Kr., efter ca. 1465 e.Kr.

60650179
Løsfunden planke x932
80 år, kun kerneved. Ikke dateret.

[Tilbage til rapportensiden](#)

English summary:

NNU report 8, 1997

ØM KLOSTER, ÅRHUS AMT

Posts from canal

Sixteen samples of *Quercus* sp., oak, were examined. Six are dated. Eleven samples had sapwood preserved, of which four had all the sapwood and three had bark. The dated

samples can be referred to two time periods:

1st period is represented by x906 and x911. The curves from the two samples can be averaged into a mean curve consisting of 294 years. Most recent year-ring formed in 1312 (x911 has 19 years of sapwood), which leads to a dating at c. 1313.

2nd period is represented by x909, x914, x918 and x931. The curves from the four samples can be averaged into a mean curve consisting of 135 years. Most recent tree-ring formed in 1494 (x914 has bark-ring — felled in winter, which leads to a dating at 1494/95).

The curves from the samples x200, x912 og x915 cross-date and form a "floating" mean curve of 47 years, indicating that the trees from which the samples derive from, were felled at the same time.

Master curves used for the dating, come from Denmark, Schleswig-Holstein and Sweden.

Sapwood statistic: Bonde, unpubl.

Wood determinations:

Round post x913 — *Fagus* sp., beech. det. Thomas S. Bartholin. The sample was intended for dendro-examination, but was rejected, since it was identified as beech. Further more the sample had very narrow tree-rings, aprox. 140 years in 5 cm. This fact, combined with the appearance of the sample, *may* suggest that the sample originates from a branch, which reduces its usefulness for dendro.

Samples intended for wood determination:

Plank from the west side of the canal x919 — *Fagus* sp., beech.

Plank from the east side of the canal x920 — *Fagus* sp., beech.

Plank from the older part of the canal x929 — *Fagus* sp., beech.
det. Claus Malmros.

[Back to report page](#)